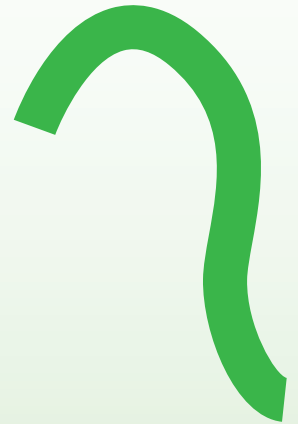
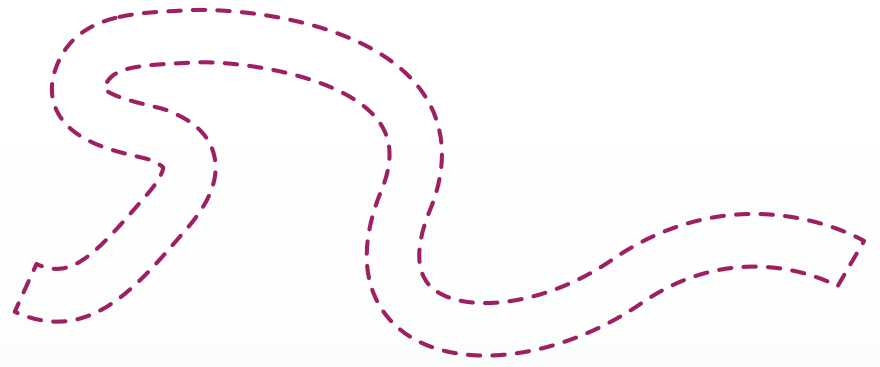

EUROPSKA UNIJA

Mladi u fokusu:

projekti i mogućnosti
EU financiranja
za lokalnu samoupravu

**EUROPE
GOES LOCAL**

Supporting Youth Work
at the Municipal Level

Erasmus+

Obogaćuje živote, širi vidike.

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Impressum

Publikacija: „Mladi u fokusu: projekti i mogućnosti EU financiranja za lokalnu samoupravu“

Nakladnik: Agencija za mobilnost i programe EU

Autor: dr. sc. Mario Žuliček, Sveučilište u Rijeci

Urednica: Aleksandra Švast

Recenzija: izv. prof. dr. sc. Marko Kovačić i dr. sc. Nikola Baketa

Grafičko oblikovanje: Agencija za mobilnost i programe EU

Online publikacija

ISBN broj: 978-953-8160-27-1

Zagreb, ožujak 2025.

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Sadržaj

1. Uvod	4
2. Europe Goes Local – kako su gradovi iskoristili najveći europski projekt u području rada s mladima?	5
2.1. O projektu.....	5
2.2. Europe Goes Local na europskoj razini.....	6
2.2.1. Europska povelja o lokalnom radu s mladima.....	6
2.2.2. Changemakers Kit.....	6
2.2.3. Uključite se u Aktivnosti suradnje i osposobljavanja na međunarodnoj razini.....	7
2.3. Europe Goes Local na nacionalnoj razini.....	9
2.3.1. Primjeri dobre prakse jedinica koje su sudjelovale u projektu.....	10
3. Grad za mlade – kako je proces certificiranja pridonio razvoju lokalnih politika za mlade?	12
3.1. O projektu.....	12
3.2. Analiza tri javna poziva.....	13
3.3. Alat za samoprocjenu i dobre prakse.....	14
4. Mogućnosti financiranja za gradove u sklopu programa Erasmus+	15
4.1. O programu.....	15
4.2. Mogućnosti sudjelovanja jedinica lokalne i regionalne samouprave.....	16
4.2.1. Projekti mobilnosti osoba koje rade s mladima (KA153).....	16
4.2.2. Aktivnosti sudjelovanja mladih (KA154).....	17
4.2.3. Partnerstva za suradnju.....	19

1. Uvod

Ovaj priručnik pruža uvid u inicijative i mogućnosti za jedinice lokalne i regionalne samouprave u Hrvatskoj u području rada s mladima. Njegov je cilj potaknuti dionike na lokalnoj razini da aktivno sudjeluju u stvaranju poticajnog okruženja za mlade koristeći dostupne resurse i primjere dobre prakse.

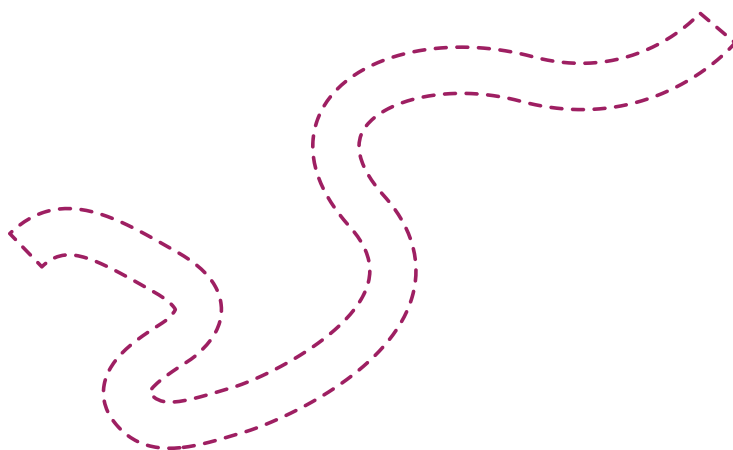
Rad s mladima na lokalnoj razini ključan je za njihov osobni i profesionalni razvoj, ali i za jačanje društvene kohezije te stvaranje aktivnih i odgovornih građana. Gradovi, općine i županije imaju prigodu, ali i odgovornost, osigurati mladima kvalitetne prilike za obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje, ali i sudjelovanje u procesima donošenja odluka, volontiranju i drugim aspektima društvenog života.

Jedinice lokalne i regionalne samouprave imaju presudnu ulogu u oblikovanju politika koje se odnose na mlade. Kao najbliža razina vlasti građanima, JLRS-ovi mogu kreirati konkretne i prilagođene mjere koje odgovaraju specifičnim potrebama mladih u njihovim zajednicama. Pritom je važno uspostaviti suradnju s drugim relevantnim dionicima rada s mladima u lokalnoj zajednici, a pri izradi politika i planova za razvoj lokalnog rada s mladima mladi bi trebali biti aktivno uključeni kroz izražavanje svojih potreba. Aktivno sudjelovanje omogućava mladima da izraze svoje potrebe i ideje te pridonese izgradnji zajednice u kojoj žele živjeti. S druge strane, JLRS-ovi kroz takve procese stječu uvid u stvarne izazove i potrebe mladih, što im omogućava donošenje informiranih i strateških odluka.

Projekti poput Europe Goes Local i inicijative poput certifikata Grad za mlade pokazuju kako sustavan pristup i međusobna suradnja mogu znatno unaprijediti kvalitetu života mladih i njihove prilike za razvoj.

Lokalni rad s mladima sastavni je dio i [Europske agende o radu](#) s mladima kao strateškog okvira za jačanje i razvoj rada s mladima te politika za mlade. Važnost jedinica lokalne i regionalne samouprave u donošenju politika za mlade te uloga koju one mogu imati u podršci lokalnim dionicima rada s mladima prepoznata je na [trećoj Europskoj konvenciji o radu s mladima](#).

Ovaj priručnik donosi pregled najboljih praksi, dostupnih financijskih mogućnosti i konkretnih alata koji mogu pomoći jedinicama lokalne i regionalne samouprave u stvaranju održivih politika i poticajnih okruženja za mlade. Cilj je donositeljima odluka i stručnjacima u ovom području omogućiti jednostavan pristup korisnim informacijama te ih inspirirati za razvoj inovativnih i učinkovitih rješenja za poboljšanje kvalitete života mladih na lokalnoj razini.

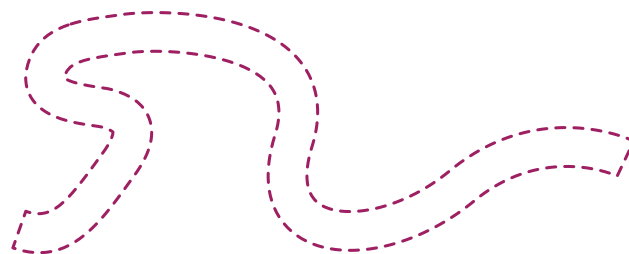

2. Europe Goes Local – kako su gradovi iskoristili najveći europski projekt u području rada s mladima?

2.1. O projektu

Europe Goes Local je najveći europski projekt u području rada s mladima. Provodi se od 2016. godine, a trenutno se provodi drugo izdanje projekta, u okviru programskog razdoblja od 2021. do 2027. godine. Projekt je financiran kroz program Erasmus+, kroz doprinos nacionalnih agencija za program Erasmus+ koje sudjeluju u projektu.

Poseban naglasak projekta je na lokalnoj razini jer odgovornost za rad s mladima u velikoj mjeri počiva na lokalnim političkim i administrativnim strukturama, koje su najbliže mladoj populaciji. Stoga gradovi i općine na mnogo načina utječu na poboljšanje životnih uvjeta mladih – neki kroz podršku organizacijama za rad s mladima, a neki kroz aktivnosti koje sami provode.

Glavni ciljevi projekta su:

- izgraditi poveznicu između lokalne i europske razine, uključujući gradove i općine u ruralnim područjima
- ojačati dijalog između dionika lokalnog rada s mladima
- učiniti europsku dimenziju sastavnim dijelom lokalnog rada s mladima
- ponuditi alate i prilike lokalnim dionicima za suradnju i razvoj zajedničkih projekata
- prepoznati i promovirati najbolje europske prakse u svrhu međusobnog učenja.

Projektne aktivnosti provode se na europskoj i nacionalnim razinama zemalja koje sudjeluju u projektu.

Cilj projektnih aktivnosti je najučinkovitije i najkonkretnije prenijeti viziju i misiju projekta u stvarnost lokalnog rada s mladima u Europi i podržati željenu društvenu promjenu.

U tom se smislu izdvajaju neki od dosadašnjih projektnih aktivnosti i rezultata.

2.2. Europe Goes Local na europskoj razini

2.2.1. Europska povelja o lokalnom radu s mladima

Europska povelja o lokalnom radu s mladima nastala je kao jedan od rezultata provedbe projekta Europe Goes Local. Riječ je o dokumentu koji predstavlja referentni okvir za svakodnevni rad s mladima te služi kao poveznica između politike i prakse rada s mladima.

Povelja je u skladu s preporukama 2. Konvencije o radu s mladima i preporukom Vijeća Europe o radu s mladima, a ciljevi su prepoznavanje važnosti kvalitetnog razvoja rada s mladima i jačanje međunarodne dimenzije rada s mladima na lokalnoj razini. Povelja nije politički dokument, nego predstavlja niz načela i preporuka za organizaciju kvalitetnog sustava rada s mladima na lokalnoj razini.

Kao što je navedeno u tom dokumentu, „Povelja čini zajedničku europsku platformu za nužan dijalog o radu s mladima. Povelja je metodološki alat dostupan svima, a funkcionira kao kontrolna lista s pomoću koje dionici mogu raspravljati o mjerama koje su potrebne za daljnji razvoj rada s mladima tako da se obuhvate svi aspekti i stajališta te da se rad s mladima izvodi na najbolji i najučinkovitiji način.“

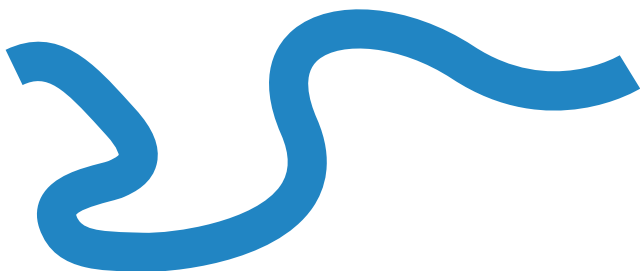
Europska povelja o lokalnom radu s mladima u prvom je redu namijenjena jedinicama lokalne i regionalne samouprave koje žele postaviti standarde za kvalitetan rad s mladima i načine na koje ga provoditi i poticati, ali i drugim dionicima zainteresiranima za kvalitetne lokalne politike za mlade.

Tekst Europske povelje o lokalnom radu s mladima moguće je preuzeti na službenim stranicama projekta [Europe Goes Local](#):

2.2.2. Changemakers Kit

U sklopu provedbe projekta Europe Goes Local kreirana je online-platforma Changemakers Kit. Platforma ima ulogu vodiča za razvoj lokalnog rada s mladima te uključuje pregled primjera dobre prakse s ciljem da inspiriraju dionike rada s mladima i da se međusobno povežu i umreže, referentne materijale, *policy*-dokumente u području rada s mladima te pitanja koja služe za kvalitetan razvoj tog rada.

Platforma podržava i potiče kvalitetan razvoj te pomaže poboljšati sve aspekte lokalnog rada s mladima, od ciljeva i organizacije do prakse i ishoda. Namijenjena je mladima, osobama koje rade s mladima, organizacijama koje provode rad s mladima i donositeljima odluka na lokalnoj razini.

Changemakers Kit možete koristiti kao alat za istraživanje dobrih praksi iz drugih jedinica lokalne i regionalne samouprave na području Europe, kao i stupanje u kontakt s nositeljima tih dobrih praksi (kod svakog primjera navedeni su nositelji i kontakti).

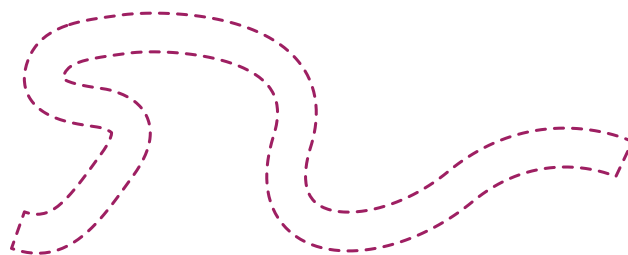
Isto tako, na Platformi možete promovirati i vlastite dobre prakse u području rada s mladima. Na taj ćete način biti vidljiviji organizacijama i JLRS-ovima iz cijele Europe, što će, osim vaše vidljivosti, pridonijeti i u području razvoja projektnih partnerstava u budućnosti. Ako imate praksu za koju smatrate da zaslužuje mjesto na Platformi, javite se nacionalnoj agenciji (u Hrvatskoj: Agenciji za mobilnost i programe EU) te dalje s njom slijedite korake do uspješne objave.

Platformi je moguće pristupiti putem poveznice [Changemakers kit](#) ili QR-koda:

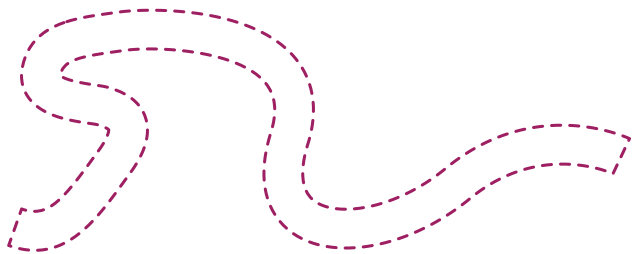
2.2.3. Uključite se u Aktivnosti suradnje i osposobljavanja na međunarodnoj razini

Aktivnosti suradnje i osposobljavanja (dalje u tekstu: TCA-aktivnosti [*Transnational Cooperation Activities*]) uključuju međunarodne seminare, treninge i događanja koje organiziraju nacionalne agencije programa Erasmus+. Cilj im je pomoći institucijama i organizacijama iz različitih zemalja da se umreže, razmijene iskustva i razviju nove projekte u području obrazovanja, mladih i sporta. TCA je format aktivnosti koji se provodi u okviru programa Erasmus+ u cjelini te obuhvaća raznolike teme s ciljem osnaživanja različitih dionika i (budućih) korisnika programa. U okviru projekta Europe Goes Local TCA-aktivnosti su jedan od najkorištenijih načina za transnacionalno umrežavanje JLRS-ova koje rezultira primjenom raznolikih europskih praksi u području podrške mladima u lokalnim zajednicama diljem Europe.

Spomenute aktivnosti jedinicama lokalne i regionalne samouprave omogućavaju:

- razvoj međunarodnih partnerstava i mogućnosti financiranja projekata
- priliku za stručno usavršavanje zaposlenika u područjima važnim za zajednicu
- povezivanje sa školama, udrugama, tvrtkama i institucijama
- upoznavanje s dobrim praksama drugih europskih JLRS-ova.

Koje vrste takvih aktivnosti postoje?

- Seminari i konferencije – okupljaju predstavnike JLRS-ova, škola, udruga i drugih institucija kako bi razmijenili iskustva i stekli znanje za poboljšanje obrazovnih, društvenih i kulturnih politika i projekata.
- Treninzi i radionice – namijenjeni su razvoju praktičnih vještina, na primjer, kako pripremiti i voditi projekte ili kako uključiti mlade u donošenje odluka na lokalnoj razini.
- Studijski posjeti – pružaju priliku za posjet drugim europskim JLRS-ovima s ciljem upoznavanja s njihovim praksama rješavanja izazova u obrazovanju, zapošljavanju mladih, digitalizaciji javnih usluga i sl.
- Aktivnosti umrežavanja – pomažu u pronalaženju međunarodnih partnera za zajedničke projekte financirane kroz program Erasmus+.

Kako se prijaviti i sudjelovati?

TCA-aktivnosti provode [nacionalne agencije zadužene za provedbu programa](#) Erasmus+. U Hrvatskoj je to [Agencija za mobilnost i programe Europske unije](#).

Sudjelovanje je potpuno **besplatno** za sudionike aktivnosti. Ne naplaćuje se kotizacija za sudjelovanje, a troškovi same aktivnosti, putovanja i smještaja pokriveni su kroz program Erasmus+.

Platforma na kojoj se objavljuju pozivi na međunarodne aktivnosti u okviru TCA-aktivnosti je [Salto-Youth](#). U rubrici **Tools** -> **European Training Calendar** moguće je pronaći pozive na niz događanja u organizaciji nacionalnih agencija, resursnih centara Salto (potpornih struktura za provedbu programa Erasmus+), europskih mreža udruga te udruga. Pozivi obuhvaćaju opis TCA-aktivnosti i njezinih ciljeva te kratki prijavni obrazac u kojem je najčešće potrebno opisati motivaciju za sudjelovanjem i način na koji navedena aktivnost odgovara potrebama i daljnjim planovima organizacije/JLRS-a koji se prijavljuje. JLRS-ovi zainteresirani za prijavu na TCA-aktivnosti trebaju obratiti pažnju isključivo na objavljene aktivnosti u organizaciji nacionalnih agencija i resursnih centara Salto. Samo takve aktivnosti kategoriziraju se kao TCA-aktivnosti u kojima je sudjelovanje u potpunosti pokriveno kroz program Erasmus+. Dodatno, potrebno je obratiti pažnju na profil sudionika za koji je TCA-aktivnost namijenjena (donositelji odluka = JLRS-ovi). Za prijavu na TCA-aktivnost potrebno je imati izrađen korisnički račun na stranici Salto-Youth, koji se u samo nekoliko koraka otvori u rubrici [MySALTO](#).

Platformi Salto-Youth možete pristupiti i skeniranjem QR-koda u nastavku:

Prije prijave na TCA-aktivnost preporuka je kontaktirati nacionalnu agenciju radi provjere podržava li agencija sudjelovanje matičnih sudionika na željenoj TCA-aktivnosti.

- Sve aktivnosti u kojima AMPEU sudjeluje i u kojima podržava sudjelovanje hrvatskih sudionika navedene su u [kalendaru aktivnosti](#) za područje mladih, koji se redovito ažurira.

Kontakt mail je mladi@ampeu.hr.

- JLRS-ovi iz drugih europskih zemalja mogu kontaktirati matične nacionalna agencije na kontakt-mailove objavljene na [mrežnim stranicama Europske komisije](#).

Za sudjelovanje u ovim aktivnostima nisu potrebna prethodna iskustva u programu Erasmus+. Dovoljan je samo interes za međunarodnu suradnju i razvoj novih projekata.

2.3. Europe Goes Local na nacionalnoj razini

U Hrvatskoj se projekt Europe Goes Local provodi od 2018. godine tako što su jedinice lokalne i regionalne samouprave uz stručnu podršku razvijale lokalne politike za mlade koje su sami označile kao prioritetne. Aktivnosti na nacionalnoj razini provodile su se u ciklusima, pri čemu je jedan ciklus trajao 12 mjeseci, a uključio je inicijalni trening za predstavnike jedinica lokalne i regionalne samouprave, izradu individualnog plana stvaranja poticajnog okruženja za rad s mladima, provedbu individualnog plana uz stručnu podršku dodijeljenog mentora i završnu konferenciju.

Do sada su provedena četiri ciklusa te su u njima ukupno sudjelovale 54 jedinice lokalne i regionalne samouprave (JLRS), i to:

- u ciklusu s početkom u 2018. godini 11 JLRS-ova
- u ciklusu s početkom u 2019. godini 17 JLRS-ova
- u ciklusu s početkom u 2022. godini 16 JLRS-ova
- u ciklusu s početkom u 2024. godini 10 JLRS-ova.

Fokus individualne podrške bio je stvaranje rezultata koji će osigurati dugoročni učinak na mlade u lokalnim zajednicama jedinica lokalne i regionalne samouprave uključenim u projektne aktivnosti na nacionalnoj razini.

Neki od rezultata postignuti na lokalnim razinama jedinica lokalne i regionalne samouprave koje su sudjelovale u projektnim aktivnostima su:

- usvojeni lokalni programi za mlade (na temelju provedenih konzultativnih sastanaka s mladima i drugim dionicima rada s mladima u lokalnoj zajednici)
- zapošljavanje/interno imenovanje osobe zadužene za pitanja mladih u JLRS-u
- uvrštena (uvećana) proračunska sredstva za mlade
- osnivanje Savjeta mladih kao primjera strukturiranog uključivanja mladih u procese donošenja odluka
- upoznavanje JLRS-ova s europskim izvorima financiranja u području mladih, prijava projektnih prijedloga te provedba odobrenih projekata
- umrežavanje s dionicima rada s mladima na europskoj razini kroz sudjelovanje na transnacionalnim treninzima i studijskim posjetima.

2.3.1. Primjeri dobre prakse jedinica koje su sudjelovale u projektu

Jedinice lokalne i regionalne samouprave koje su sudjelovale u projektu Europe Goes Local na nacionalnoj razini ostvarile su zapažene rezultate tijekom provedbe projekta, a koji mogu i ostalim jedinicama poslužiti kao smjer razvoja lokalnog rada s mladima.

U ovom priručniku izdvojeno je nekoliko primjera dobre prakse za koje je procijenjeno da mogu, uz manje prilagodbe, biti uspješno implementirane u drugim gradovima, općinama i županijama. Svi niže navedeni projekti financirani su kroz programa Erasmus+, projektni format Aktivnosti sudjelovanja mladih.

Grad Pula – „Mladi u (lokalnom) programu Grada Pule – Pola“

Grad Pula je sudjelovanje u projektu Europe Goes Local iskoristio za uspostavljanje lokalne platforme za izradu lokalnog strateškog dokumenta za mlade te za definiranje prioriteta i okvira takvog dokumenta. Navedeno im je omogućilo prijavu procesa izrade samog dokumenta za financiranje u sklopu programa Erasmus+.

Uz stručnu podršku Grad je u prvom koraku mapirao dionike u takvom procesu u svojoj lokalnoj zajednici te nakon toga pristupio njihovu umrežavanju i definiranju okvira rada platforme oko koje će djelovati. Uslijedilo je mapiranje dobrih praksi u području izrade lokalnog strateškog dokumenta za mlade u Hrvatskoj te studijski posjet identificiranim primjerima dobre prakse, a sve da bi članovi osnovane platforme dobili širu sliku o tome što mogu očekivati u procesu izrade i provedbe takvog dokumenta.

Kroz fokus-grupe s članovima platforme i mladima iz Pule definirani su prioriteti i okviri strateškog dokumenta kako bi bio u skladu sa željama mladih i mogućnostima lokalne samouprave.

Takav projekt uspješno je prijavljen na natječaj u sklopu programa Erasmus+ te je ostvareno financiranje za njegovu izradu. Dimenzija participativnosti mladih nastavila se protezati i kroz proces izrade samog dokumenta, a čvrsti temelji postavljeni kroz provedbu projekta Erasmus+ uvjeravaju da će se isto nastaviti i tijekom provedbe dokumenta.

Kontakt: Grad Pula-Pola, [Upravni odjel za društvene djelatnosti, mlade i sport](#)

Grad Križevci – „Grad po mjeri mladih – Gradski program za mlade Grada Križevaca“

Općicilj projekta bio je pridonijeti većem uključivanju mladih u procese donošenja odluka i razvoju lokalne zajednice kroz aktivnosti osnaživanja kompetencija mladih i jačanja kapaciteta ključnih dionika u procesu izrade Gradskog programa za mlade Grada Križevaca. Projektom „Grad po mjeri mladih – Gradski program za mlade Grada Križevaca“ pružila se podrška izradi programa za mlade tako da usporedno informira i osnažuje različite ciljane skupine mladih i predstavnika donositelja odluka za kvalitetno i suradničko sudjelovanje u procesu kreiranja javnih politika za mlade na lokalnoj razini. Ovim su se projektom stvorile prilike za povezivanje mladih svih dobnih skupina te uspostavu i razvoj odnosa povjerenja temeljenog na visokoj razini participacije sudionika u svim fazama provedbe projekta.

U sklopu projekta provedene su tri glavne aktivnosti za ciljanu skupinu – mlade u dobi od 15 do 30 godina. Aktivnosti su bile usmjerene na osnaživanje mladih za participativno osmišljavanje i definiranje njihovih potreba u Križevcima. Također, mladi su sudjelovali u istraživanju potreba mladih putem anketnog upitnika, kreiranju *youth-friendly* kampanje i radionicama na kojima su promišljali

o područjima djelovanja strateškog dokumenta, osnaživanju mladih i predstavnika donositelja odluka za sudjelovanje u aktivnostima dijaloga u okviru kojih se definiraju ciljevi, mjere i aktivnosti iz ključnih područja Gradskog programa za mlade Grada Križevaca.

Kroz suradnju i osnaživanje dionika u cijelom procesu (mladi, članovi Savjeta mladih Grada Križevaca i donositelji odluka Grada Križevaca) donesen je novi Gradski program za mlade Grada Križevaca od 2024. do 2027. godine.

Kontakt: Grad Križevci, [Upravni odjel za odgoj, obrazovanje, kulturu, sport, socijalnu skrb, nacionalne manjine i turizam](#)

Općina Medulin – „Mladi u fokusu“

Glavni cilj projekta bio je uspostaviti stabilnu, dugoročnu i inkluzivnu suradnju između mladih i donositelja odluka u Općini Medulin. To se trebalo postići educiranjem i motiviranjem obje strane poticanjem aktivnog uključivanja mladih u lokalne procese donošenja odluka te promicanjem razumijevanja aktivnoga građanstva i demokratskih principa među svim sudionicima.

U tom je smislu cilj projekta bio:

- osnažiti mlade da aktivno sudjeluju u procesima donošenja odluka potičući njihovo uključivanje u lokalne i europske inicijative te demokratske procedure
- povećati kapacitete Općine Medulin za učinkovito angažiranje mladih

- uspostaviti okruženje koje pogoduje razvoju vještina mladih ljudi poput kritičkog razmišljanja, pružajući prilike za umrežavanje i olakšavajući stjecanje vrijednih iskustava u razvoju zajednice i zagovaranju politika
- potaknuti i educirati donositelje odluka o važnosti uključivanja mladih ljudi u proces donošenja odluka, osiguravajući da se uzmu u obzir njihova mišljenja i potrebe.

Provedeno je ukupno sedam pažljivo osmišljenih aktivnosti u koje je bilo uključeno 184 sudionika, uključujući mlade u dobi od 13 do 30 godina i lokalne donositelje odluka. Provedene su razne tematske radionice koje su omogućile mladima praktično upoznavanje s procesom donošenja odluka, a donositeljima odluka osvještavanje važnosti transparentnog odlučivanja u čiji je proces važno uključiti mlade. Mladi su kroz studijski posjet dobili uvid u uspješne modele angažmana mladih u drugim zajednicama, što ih je inspiriralo na primjenu sličnih praksi u Medulinu. Organizirana je radionica koja je potaknula raspravu o razvoju zajednice i potencijalnim inicijativama ohrabrujući sudionike da smišljaju i razvijaju inovativna rješenja za lokalne probleme. Razne projektne ideje sudionici su predstavili na zasebnoj aktivnosti na kojoj su kroz korištenje demokratskih vještina argumentirali svaki prijedlog, a zatim zajednički odabrali jedan projektni prijedlog za provedbu. Svi rezultati projekta predstavljeni su na završnoj konferenciji.

Provedbom ovog projekta stvoreni su uvjeti za održivi okvir u kojem glasovi mladih aktivno pridonose razvoju politika i inicijativa, čime se potiče inkluzivnija i dinamičnija zajednica.

Kontakt: Općina Medulin, [Upravni odjel za opće poslove i društvene djelatnosti](#)

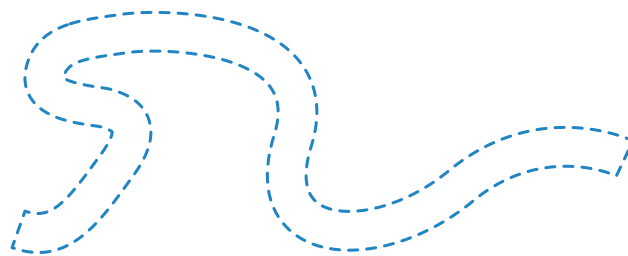
3. Grad za mlade – kako je proces certificiranja pridonio razvoju lokalnih politika za mlade?

3.1. O projektu

Projekt Grad za mlade nastao je kao rezultat provedbe projekta Europe Goes Local u Hrvatskoj, a na temelju procjene potrebe za konkretnim primjerima lokalnih politika za mlade, koji jedinicama lokalne samouprave mogu koristiti za razvoj u tom području.

Grad za mlade je alat koji daje konkretan popis potencijalnih lokalnih politika za mlade te s pomoću kojeg jedinice lokalne samouprave mogu u smislu kvalitete i kvantitete procijeniti trenutno stanje svojih politika, kao i definirati kratkoročne i dugoročne ciljeve.

Alat sadrži popis konkretnih kriterija, njih ukupno 73, koje su definirali stručnjaci za područje rada s mladima u Hrvatskoj te predstavnici partnerskih organizacija i institucija na projektu. Kriteriji su podijeljeni u osam tematskih područja koja su definirana na temelju nacionalnih i europskih dokumenata u tom području, kao i na temelju iskustva uključenih stručnjaka. Europska dimenzija projekta ostvarena je kroz primjenu načela Europske povelje o lokalnom radu s mladima (rezultat EGL-projekta) pri definiranju kvalitativnih kriterija za procjenu prijava za certifikat Grad za mlade. Tematska područja definirana su radi bolje preglednosti i grupiranja kriterija, kao i radi poticanja ravnomjernog razvoja lokalnih politika za mlade u svim područjima koja su definirana.

Tematska područja:

- Participacija
- Demografski poticaji i mjere
- Zapošljavanje i stanovanje
- Mobilnost
- Zdravlje i sport
- Rad s mladima i kultura
- Obrazovanje
- Informiranje.

Dodana vrijednost i motiv za korištenje alata je sustav certificiranja jedinica lokalne samouprave koje zadovolje definirane kriterije i time dobivaju titulu „Grada za mlade“.

Sustav certificiranja nastao je na temelju stručne analize postojećih modela u Europi i prilagodbe hrvatskom kontekstu u pogledu nadležnosti te financijskih i administrativnih kapaciteta i drugih aspekata.

Da bi dobili certifikat, gradovi moraju zadovoljiti minimalno 50 % kriterija u svakom tematskom području te ukupno 60 %, 70 % ili 80 % kriterija, ovisno o broju stanovnika, i to:

- gradovi do 10.000 stanovnika – 60 %
- gradovi između 10.000 i 35.000 stanovnika – 70 %
- gradovi s više od 35.000 stanovnika – 80 %.

Dobivena oznaka vrijedi tri godine, nakon čega grad ponovno mora proći proces evaluacije, čime se potiče kontinuirani rad na lokalnim politikama za mlade.

Projekt je počeo 2021. godine, njegov je nositelj Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, a partneri su relevantne organizacije i institucije na polju rada s mladima, odnosno Središnji državni ured za demografiju i mlade, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Agencija za mobilnost i programe EU, Mreža mladih Hrvatske i Savez društava „Naša djeca“. Podršku provedbi procesa pružaju Predstavništvo Europske komisije u Hrvatskoj, Ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj i Ured UNICEF-a za Hrvatsku.

Popis certificiranih gradova te informacije o budućim natječajima za certifikat „Grad za mlade“ može se pronaći na službenoj stranici [Udruge gradova](#).

3.2. Analiza tri javna poziva

Analizu tri provedena javna poziva (2021., 2022. i 2024. godine) naručila je Udruga gradova u Republici Hrvatskoj u studenom 2024. godine.

Na dosadašnja tri javna poziva prijavilo se 65 gradova. Na javnom pozivu u 2021. godini kandidirala su se 32 grada, a njih devet uspješno je zadovoljilo sve kriterije i dobilo titulu „Grad za mlade“. U 2022. godini kandidiralo se 15 gradova, a tri su zadovoljila sve tražene kriterije, dok se u 2024. godini kandidiralo 18 gradova i njih šest je dobilo titulu.

Rezultati prikazuju da su najbolje rezultate gradovi ostvarili u sklopu posljednjeg javnog poziva, u 2024. godini. Analiza rezultata prema tematskim područjima pokazuje da su najbolji rezultati u sklopu javnog poziva u 2024. godini ostvareni u sedam od osam tematskih područja.

Na temelju rezultata moguće je zaključiti da je provedba sustava certificiranja pozitivno utjecala na kvalitetu i kvantitetu politika za mlade u hrvatskim gradovima već nakon tri provedena javna poziva.

3.3. Alat za samoprocjenu i dobre prakse

Kriteriji koje jedinice lokalne samouprave mogu koristiti kao alat za samoprocjenu javno su dostupni i mogu se preuzeti na [službenoj stranici Udruge gradova](#) ili skeniranjem QR-koda:

Važan aspekt projekta Grad za mlade su dobre prakse mapirane u sklopu kandidatura gradova za dobivanje certifikata. Dobre prakse mapiraju evaluatori kandidatura i članovi Povjerenstva za dodjelu certifikata. Glavni kriteriji su inovativnost u području lokalnih politika za mlade, pozitivna diskriminacija mladih u sklopu tih politika i mogućnost prilagodbe prakse u drugim jedinicama lokalne samouprave.

Dobre prakse mapirane su prema provedenim javnim pozivima, a može im se pristupiti na službenoj stranici Udruge gradova u dijelu [Dobre prakse](#) ili QR-koda (na isti način):

4. Mogućnosti financiranja za gradove u sklopu programa Erasmus+

4.1. O programu

Erasmus+ je vodeći program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Provedba programa počela je 2014. godine, a obuhvaća širok raspon aktivnosti za poboljšanje vještina i povećanje mogućnosti zapošljavanja, promicanje socijalne uključenosti te poticanje europske integracije. Program je usmjeren na studente, nastavnike, pripravnike, mlade i osobe koje rade s mladima diljem Europe omogućavajući im sudjelovanje u projektima mobilnosti i suradnje u sljedećim područjima:

- Visoko obrazovanje
- Strukovno obrazovanje i osposobljavanje
- Odgoj i opće obrazovanje (uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje)
- Obrazovanje odraslih
- **Mladi**
- Sport.

Područje Mladi odnosi se na područje neformalnog obrazovanja mladih, odnosno obrazovanja koje se provodi izvan institucija formalnog obrazovanja. Takav način obrazovanja mogu organizirati udruge mladih i za mlade, različite institucije te jedinice lokalne i regionalne samouprave, ali i sami mladi organizirani kao neformalna skupina. Područje obuhvaća mlade u dobi 13 do 30 godina kao izravne sudionike i/ili krajnju ciljanu skupinu.

Program Erasmus+ nije otvoren samo za države Europske unije, nego i za partnerske zemlje, čime uvelike pridonosi međunarodnoj suradnji s trećim zemljama. Proračun za programsko razdoblje od 2021. do 2027. godine iznosi 26,2 milijarde eura te time Erasmus+ nastavlja širiti svoj doseg pridonoseći inkluzivnijoj, održivijoj i međusobno povezanoj Europi. Ključni aspekti provedbe programa u tom programskom razdoblju su socijalna uključenost, zelena i digitalna tranzicija te promicanje sudjelovanja mladih u demokratskom životu.

Program Erasmus+ ima nekoliko posebnih ciljeva koji se odnose na promicanje mobilnosti, i to u svrhu učenja, neformalnog i informalnog obrazovanja te obrazovanja za sportsko osoblje.

Navedeno uključuje poticanje suradnje, kvalitete i izvrsnosti, uključivanja različitih društvenih skupina (posebice onih u nepovoljnom položaju), inovativnosti i kreativnosti.

Tijekom trenutnog programskog razdoblja snažno se potiče da se projekti odnose na uključenost različitih društvenih skupina, digitalnu transformaciju, borbu protiv klimatskih promjena te sudjelovanje građana u demokratskom

životu, naglašavanje zajedničkih vrijednosti i poticanje građanskog angažmana. Usklađenost s prethodno navedenim prioritetima donijet će dodatne bodove projektnim prijavama.

Najvažniji dokument u provedbi Programa je [Vodič kroz program Erasmus+](#), koji sadržava informacije o ciljevima i prioritetima programa te aktivnostima i projektnim formatima u kojima je moguće sudjelovati u okviru različitih sektora pa tako i u sektoru mladih. Vodiču je moguće pristupiti i putem QR-koda u nastavku.

Ulogu nacionalne agencije za provedbu programa Erasmus+ u Hrvatskoj ima Agencija za mobilnost i programe Europske unije (www.ampeu.hr). Na službenoj stranici Agencije moguće je pronaći poziv za podnošenje projektnih prijedloga te informacije o postupku prijave.

4.2. Mogućnosti sudjelovanja jedinica lokalne i regionalne samouprave

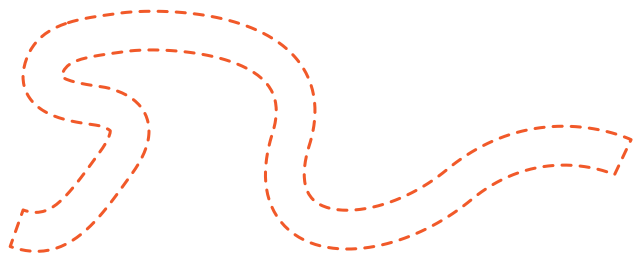
U području Mladi prihvatljiv prijavitelj, odnosno partner u provedbi programa Erasmus+ su i jedinice lokalne i regionalne samouprave (dalje u tekstu JLRS).

U nastavku su izdvojene tri glavne vrste aktivnosti koje se predlažu za jedinice lokalne i regionalne samouprave u ulozi nositelja projekta ili projektnog partnera s obzirom na to da pridonose jačanju kapaciteta JLRS-ova u području mladih, omogućavaju stvaranje kvalitetnog dijaloga s mladima i temelja za kvalitetne *policy*-dokumente i strategije koji će odgovoriti na izravne potrebe mladih. Ujedno, niže navedene aktivnosti daju priliku JLRS-ovima da kreiraju kvalitetne rezultate koji će biti primjenjivi u radu i drugih JLRS-ova i dionika rada s mladima.

4.2.1. Projekti mobilnosti osoba koje rade s mladima (KA153)

U sklopu projekata mobilnosti osoba koje rade s mladima moguće je dobiti financijsku potporu za jednu ili više aktivnosti u području profesionalnog razvoja i jačanja kapaciteta osoba koje rade s mladima i njihovih organizacija. Za potrebe ove aktivnosti službenici u jedinicama lokalne i regionalne samouprave koji su zaduženi za rad s mladima prihvatljivi su sudionici te se smatraju osobama koje rade s mladima. U tom smislu, JLRS-ovi mogu u suradnji s JLRS-ovima i drugim dionicima rada s mladima iz drugih zemalja osmisliti projektni prijedlog na način da odgovara na njihove potrebe, s ciljem međusobnog učenja, razmjene prakse i iskustva, što će rezultirati unaprjeđenjem kvalitete njihova rada u području mladih i politika za mlade.

Projekti ovog tipa obuhvaćaju međunarodne ili transnacionalne aktivnosti neformalnog i informalnog učenja, koje mogu biti u sljedećim oblicima:

- **studijski posjeti** i slične aktivnosti s ciljem praćenja rada i razmjene dobre prakse te stjecanja uvida u rad s mladima i/ili odredbe politike prema mladima u određenoj zemlji
- **umrežavanje i izgradnja zajednice** među osobama koje rade s mladima s ciljem međusobnog upoznavanja, poboljšanja i razvoja postojeće suradnje i/ili pripreme nekog budućeg zajedničkog projekta
- **osposobljavanje** koje pridonosi razvoju kompetencija, znanja, vještina i stavova sudionika potrebnih za provedbu kvalitetne prakse u radu s mladima i testiranje inovativnih metoda
- **seminari i radionice** koji posebno podupiru prikupljanje znanja i razmjenu najbolje prakse povezane s ciljevima, vrijednostima i prioritetima strategije EU-a za mlade i programa EU-a koji pridonose njezinoj provedbi.

Projekti ovog tipa traju između 3 i 24 mjeseca te uključuju najmanje dvije partnerske organizacije iz različitih zemalja. Projektne aktivnosti mogu trajati između 2 i 60 dana, a moraju se održati u jednoj od zemalja iz kojih dolaze partnerske organizacije. Za sudionike projektnih aktivnosti ne postoje dobne granice, a jedna aktivnost može okupiti najviše 50 sudionika.

Financijska potpora ostvaruje se za svakog sudionika aktivnosti, i to na bazi paušalnog iznosa za putne troškove, ovisno o zračnoj udaljenosti između polazne i odredišne točke putovanja, te paušalnog iznosa za smještaj, prehranu i sve planirane aktivnosti, ovisno o zemlji u kojoj se aktivnosti održavaju. Više informacija o navedenim iznosima dostupno je u Programskom vodiču.

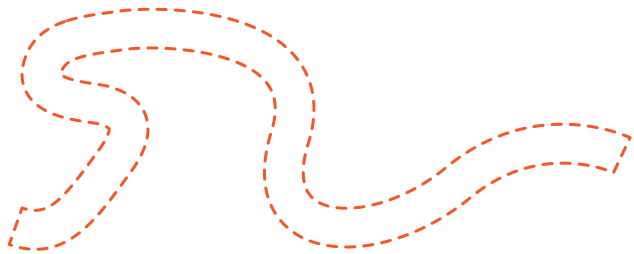
4.2.2. Aktivnosti sudjelovanja mladih (KA154)

Aktivnosti sudjelovanja mladih podrazumijevaju aktivnosti usmjerene na poboljšanje položaja mladih u procesima donošenja odluka kroz njihovo poticanje i olakšavanje. Prihvatljive su sve razine donošenja odluka - lokalna, regionalna, nacionalna i europska – sve dok su izvan okvira formalnog obrazovanja i osposobljavanja. Samim time projekti mogu biti lokalni, nacionalni, transnacionalni i međunarodni.

Prethodno navedeno znači da projekti u sklopu Aktivnosti sudjelovanja mladih ne moraju okupljati partnere iz drugih zemalja, nego da sve aktivnosti mogu biti usmjerene na ciljeve i aktivnosti u jednoj lokalnoj zajednici. Prihvatljivi prijavitelji i partneri u projektima ove vrste aktivnosti su jedinice lokalne i regionalne samouprave.

Kako su gradovi u Hrvatskoj koristili mogućnost ostvarivanja potpora za aktivnosti ove vrste možete vidjeti među primjerima dobre prakse projekta Europe Goes Local (potpoglavlje 2.4.)

Projekti u sklopu ove aktivnosti moraju biti usmjereni jednom ili više ciljeva u nastavku:

- pružanje mladima mogućnosti da se uključe i nauče sudjelovati u civilnom društvu (mogućnosti za angažman mladih u svakodnevnom životu, ali i u demokratskom životu, s ciljem konstruktivnog građanskog, gospodarskog, društvenog, kulturnog i političkog sudjelovanja mladih iz svih sredina, posebno onih s manje mogućnosti)
- upoznavanje mladih sa zajedničkim europskim vrijednostima i temeljnim pravima te doprinos procesu europske integracije, među ostalim doprinosom ostvarivanju jednog ili više ciljeva EU-a za mlade
- razvoj digitalnih kompetencija i medijske pismenosti mladih (osobito kritičkog mišljenja i sposobnosti procjene informacija i rada s njima) kako bi postali otporniji na dezinformacije, pogrešne informacije i propagandu te sposobniji za sudjelovanje u demokratskom životu
- **okupljanje mladih ljudi i donositelja odluka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i transnacionalnoj razini i/ili doprinos dijalogu EU-a s mladima.**

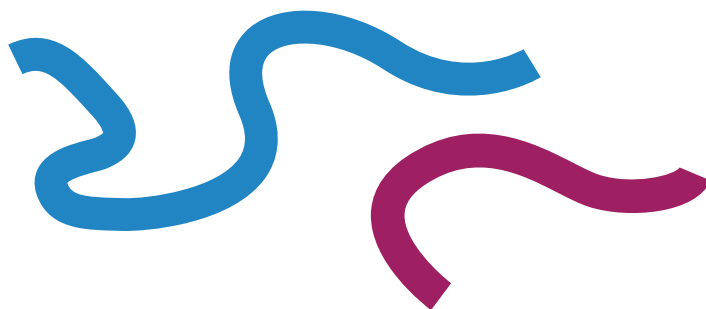
Aktivnosti ove vrste projekata trebale bi biti usmjerene razvoju osobnih, socijalnih, građanskih i digitalnih kompetencija mladih s ciljem da postanu aktivni europski građani.

Prihvatljive su raznolike projektne aktivnosti poput radionica, debata, igre uloga, simulacija, informativnih kampanja, savjetovanja, kulturnih događanja i slično, dok se istodobno potiče korištenje digitalnih tehnologija kada god je to moguće (npr. *webinari*, *hackatoni* i alati za *online-sudjelovanje*).

Jedinice lokalne i regionalne samouprave kao kreatori lokalnih politika za mlade poželjan su prijavitelj ovog projektnog formata te aktivnim uključivanjem mladih kroz dijalog o potrebama mladih i njihovim integriranjem u relevantne strategije i lokalne programe pridonose ciljevima Aktivnosti sudjelovanja mladih.

Prihvatljivi sudionici projektnih aktivnosti su mlade osobe u dobi između 13 i 30 godina. Na aktivnostima mogu sudjelovati i starije osobe, ali za njih nije moguće ostvariti financijsku potporu.

Ovisno o aktivnostima i broju sudionika, moguće je ostvariti financijsku potporu u iznosu do najviše 60.000 eura, na temelju unaprijed definiranih paušalnih iznosa.

4.2.3. Partnerstva za suradnju

Ključna aktivnost 2 omogućava stjecanje iskustva u međunarodnoj suradnji i jačanje sposobnosti organizacija, uz postizanje kvalitetnih inovativnih rezultata. Ovisno o ciljevima projekta, uključenom tipu organizacija/ustanova/ javnih tijela te očekivanom učinku i drugim elementima projekti mogu biti različitih veličina i dosega.

Mala partnerstva (KA210)

Ovaj format jednostavnijih administrativnih zahtjeva, kraćeg trajanja (6 – 24 mjeseca) i nižeg iznosa financiranja (30.000 ili 60.000 eura) namijenjen je organizacijama/ustanovama/ javnim tijelima na lokalnoj razini s manje iskustva i/ ili onima koji prvi put sudjeluju u programu. Projekt treba uključivati najmanje dvije organizacije (prijavitelj projekta i partner) iz dviju država članica EU-a ili treće zemlje pridružene programu (navedeno u Vodiču kroz program Erasmus+).

Suradnička partnerstva (KA220)

Kompleksniji format, duljeg trajanja (12 – 36 mjeseci) i većih mogućih iznosa financiranja (120.000, 250.000 ili 400.000 eura) treba uključivati najmanje tri organizacije (prijavitelj projekta i partneri) iz tri države članice EU-a ili treće zemlje pridružene programu. Partnerstvo se također gradi na temelju prepoznatih potreba sudjelujućih organizacija i potreba ciljanih skupina (mladi, radnici koji rade s mladima itd.), no s obzirom na veći iznos financijskih sredstava, očekuje se proporcionalno veći učinak u sektoru mladih, s čvrstim i realnim potencijalom repliciranja kreiranih rješenja, rezultata, metodologija, politika i slično, na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i EU-razini.

Projekti formata KA2 pridonose razvoju međunarodnih mreža s drugim organizacijama sličnog tipa kroz razvoj novih aktivnosti, inovativnih praksi i politika, ovisno o prepoznatim potrebama mladih, radnika koji rade s mladima i vlastitih uključenih ustanova (na primjer, JLS). Osim razvoja novih aktivnosti i rezultata, kroz provedbu projekta jačaju se kapaciteti za međunarodnu suradnju te razmjenjuju iskustva i dobre prakse među uključenim organizacijama. Preporučuje se pritom uspostaviti suradnju s relevantnim lokalnim organizacijama koje djeluju u području mladih, koje u svakodnevnom radu uključuju mlade, radnike koji rade s mladima i ostale relevantne dionike za područje mladih.

Detaljnije informacije o Ključnoj aktivnosti 2, važnim općim i sektorskim prioritetima u području mladih koje treba razmotriti i odabrati u skladu s temom te sadržaju projekta mogu se pronaći u [Vodiču kroz program Erasmus+](#) (poglavlje Partnerstva za suradnju). U Priručniku o modelu paušalnog financiranja mogu se pronaći detaljne smjernice o načinu dizajna projekta i metodološkom pristupu, ovisno o odabranom formatu.

4.3. Kako prijaviti projekt?

Poziv na podnošenje prijedloga za program Erasmus+ objavljuje se svake godine. Informirajte se o uvjetima prijave, rokovima, raspoloživom proračunu i drugim korisnim informacijama na službenim stranicama nacionalne agencije ili tako da je kontaktirate. Nadležna nacionalna agencija u Hrvatskoj je [Agencija za mobilnost i programe EU](#).

Prijave se podnose putem elektroničkog prijavnog obrasca, a svaki prijavitelj je prije toga obavezan registrirati se putem Sustava za registraciju organizacija.

Iskoristite podršku nacionalne agencije putem različitih publikacija, brošura i materijala, koji se sastoje od korisnih savjeta i uputa. Tu su i brojne radionice i informativna događanja na kojima vas Agencija upoznaje s mogućnostima programa, pomaže oblikovati projektну ideju i daje upute za prijavu.

Prijave za TCA-aktivnosti otvorenog su karaktera (nema fiksnih rokova) te opisane u poglavlju 2.2.3. Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA)

Kontakt AMPEU: mladi@ampeu.hr

Iskoristite brojne mogućnosti za jedinice lokalne i regionalne samouprave u području mladih za bolju i održivu budućnost vaših lokalnih zajednica!

Rokovi za prijavu projektnih prijedloga su jednom, odnosno dvaput na godinu, i to u pravilu:

- za projekte KA1 (Mobilnost osoba koje rade s mladima i Aktivnosti sudjelovanja mladih – veljača i listopad
- za projekte KA2 (Partnerstva za suradnju) – ožujak.

EUROPSKA UNIJA

**EUROPE
GOES LOCAL**

Supporting Youth Work
at the Municipal Level

Erasmus+

Obogaćuje živote, širi vidike.

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU